

SLOVENSÁ AKADÉMIA VIED

Úrad SAV

Odbor medzinárodnej spolupráce

E v i d e n ě n ý l i s t

Národného komitétu SR

1. Názov Národného komitétu:

(skratka NK, príp. webová stránka)

Slovenský národný komitét astronomický (SNKA)

pre Medzinárodnú astronomickú úniu (International Astronomical Union, IAU)

http://www.astro.sk/13_sk.php?p3=snciau

2. Územná kategorizácia:

(slovenský, regionálny)

slovenský

3. Meno a adresa reprezentanta v SR:

(č. tel., fax, e-mail)

RNDr. Mária Hajduková, PhD., T: +421 908742614, Fax: +421 52 4467656,

Maria.Hajdukova@savba.sk

4. Názov medzinárodnej organizácie, ktorej je NK členom:

(adresa jej reprezentanta, číslo bankového konta)

International Astronomical Union - Union Astronomique Internationale, IAU

General Secretariat, Head of Administration for the IAU:

Maria Rosaria D'Antonio

Address: Universidade do Porto IAU-UAI Secretariat

98-bis Blvd Arago

F-75014 Paris, France

Phone: +33 1 43 25 83 58

Email: [iauinfos@iap.fr](mailto:iuinfos@iap.fr); dantonio@iap.fr

Číslo bankového konta:

Bank: HSBC

Bank Adres: 10, place Calogne, 75014 Paris, France

IBAN: FR76 3005 6002 6402 6400 0881 292

BIC/SWIFT: CCFRFRPP

5. Názov zastrešujúcej medzinárodnej organizácie

(ICSU, UNESCO a pod.)

12. ICSU- International Council for Science

6. Kategorizácia členských príspevkov
(podľa stanov)

- Každý národný člen platí do IAU únie ročne počet príspevkových jednotiek odpovedajúcich kategórii, do ktorej je zaradený, podľa nižšie uvedenej tabuľky. (Národní členovia so statusom – „dočasný člen“ platia polovicu a tí so statusom – „budúci člen“ neplatia.)

Categories as defined in article 10 of the Statutes

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1	2	4	6	10	14	20	27	35	45	60	80

number of units of contribution

---

zdroj: https://www.iau.org/administration/statutes_rules/bye_laws/#Bye-LawsVII

- Unit pre r. 2020 bola: 3158 EUR,
pre r. 2021 je: 3221 EUR
zdroj: <https://www.iau.org/administration/membership/national/qualification/>
- Slovensko je v Kategórii I (najnižší príspevok, v r. 2021 = 3221 EUR)
zdroj: <http://www.iau.org/administration/membership/national/members/28/>

- Kompletný ID list pre Slovensko:

National Member: Slovakia

<i>Year(s) of entry</i>	<i>Member status</i>	<i>Category</i>	<i>Total members</i>	<i>National Committee</i>
1922, 1993	Member	I	45	NCA

Organization address

Slovak Academy of Sciences

Scientific Secretary

Stefanikova 49

814 38 Bratislava

Slovakia

Phone: +421 25 249 6131

Fax: +421 25 249 6849

Email: IAU_Slovakia@astro.sk

Organization website: http://www.sav.sk/

7. Požiadavka pre členský príspevok v r. 2021: 3221 EUR

Členský príspevok za rok 2020 vo výške: **3158 EUR**

(uhradený – kto uhradil /neuhradený)

uhradený - uhradila SAV doklad-faktúra zo stránky Úradu SAV:

1700302020	členský príspevok	2020-05-28	IAU , IČO: 00003685	NK - 2020	3158.00 EUR
------------	-------------------	------------	------------------------	-----------	-------------

zdroj: http://www.urad.sav.sk/zmluvy/admin/xml/zobraz_dod_xml.php?Y=2020

8. Zloženie NK:

- **Predseda:** RNDr. Mária Hajduková, PhD. (Maria.Hajdukova@savba.sk)
Adresa: Astronomický ústav SAV, detašované pracovisko v Bratislave
Dúbravská cesta 9
845 04 Bratislava
- **Podpredseda:** doc. RNDr. Rudolf Gális, PhD. (rudolf.galis@upjs.sk)
Adresa: Prírodovedecká fakulta Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach
Šrobárova 2
041 54 Košice
- **Tajomník:** doc. RNDr. Leonard Kornoš, PhD. (kornos@fmph.uniba.sk)
Adresa: Katedra astronómie, fyziky Zeme a meteorológie
Fakulta matematiky, fyziky a informatiky Univerzity Komenského v Bratislave
Mlynská dolina, F2
842 48 Bratislava
- **Členovia:**
RNDr. Ivan Dorotovič, CSc. (ivan.dorotovic@suh.sk)
RNDr. Ján Rybák, PhD. (rybak@ta3.sk)
doc. RNDr. Juraj Tóth, PhD. (Juraj.Toth@fmph.uniba.sk)
RNDr. Martin Vaňko, PhD. (vanko@ta3.sk)

9. Kto ustanovil (zvolil) NK:

- SNKA, ktorého funkčné obdobie sa začalo 14. januára 2019, bol zvolený individuálnymi členmi IAU za Slovensko evidovanými sekretariátom IAU k 1. decembru 2018 (45 členov), vo voľbách do SNKA, ktoré sa uskutočnili v dňoch 12.-21. decembra 2018.
- Voľba predsedu, podpredsedu a tajomníka prebehla 14. januára 2019 prezenčne v Tatranskej Lomnici a prostredníctvom Skype v Bratislave.
- Zápisy z volieb sú na [www stránke NK: http://www.astro.sk/13_sk.php?p3=snciau](http://www.astro.sk/13_sk.php?p3=snciau)

10. Doplnujúce údaje:

(možnosti integrácie, získanie dotácie a pod.)

Členstvo v IAU umožňuje:

- integráciu slovenských vedcov a doktorandov do projektov IAU
- získavanie významných dotácií od IAU pri organizovaní vedeckých podujatí
- dotovanie účasti na vedeckých konferenciách, seminároch a medzinárodných školách organizovaných IAU
- podporu pri aplikovaní na medzinárodné pozorovacie programy na veľkých astronomických prístrojoch
- implementáciu vzdelávacích aktivít IAU na Slovensku

Dátum: 24. januára 2021

Vypracoval: RNDr. Mária Hajduková, PhD.

Kontakt: T: +421 908742614, Fax: +421 52 4467656, E-mail: Maria.Hajdukova@savba.sk

Príloha k Evidenčnému listu:

1. Najvýznamnejšie prínosy NK v minulosti a v budúcnosti, nadväznosť na činnosť vedeckej spoločnosti (uveďte na osobitnom liste, max 1 strana)

SNKA je oficiálnym národným orgánom zastupujúcim SR ako kolektívneho (národného) člena Medzinárodnej astronomickej únie (International Astronomical Union, IAU), ktorá je prestížnou medzinárodnou vedeckou spoločnosťou zastrešenou Medzinárodnou radou vedeckých únií (ICSU). SNKA sprostredkuje profesionálnym astronómom na Slovensku individuálne členstvo v IAU a zastrešuje činnosť vo vedecko-organizačných záležitostiach v oblasti astronómie s IAU.

Členstvo krajiny v IAU vytvára štandardné pracovné výskumné prostredie v oblasti astronómie a astrofyziky.

Priemerný ročný finančný prínos pre Slovensko, SAV a Astronomický ústav (AsÚ) SAV preyšuje ročný finančný príspevok do IAU. Prínosy z členstva v IAU sú v rovine spoločenskej, vedeckej aj finančnej:

- SNKA menuje-volí zástupcov, resp. reprezentantov do rôznych významných medzinárodných organizácií, napr: *JOSO - Joint Organization for Solar Observations alebo Consortium EAST – European Association for Solar Telescopes*. Taktiež má právo menovať zástupcu za Slovensko do Rady riaditeľov prestížneho európskeho časopisu *Astronomy and Astrophysics*.
- AsÚ SAV získal od IAU viaceré dotácie na organizovanie celosvetových prestížnych kolokvií. V roku 2004 to bolo 25 000 CHF na *Sympózium IAU č. 224 - The A-Star Puzzle v Poprade* a v roku 2011 suma 19 000 EUR ako príspevok na organizáciu vedeckého podujatia celosvetového významu, *Sympózia IAU č. 282 - From Interacting Binaries to Exoplanets: Essential Modeling Tools*, v Tatranskej Lomnici.
- AsÚ SAV od roku 2001 spravuje pre IAU Medzinárodnú databázu dráhových parametrov meteorov, *IAU Meteor Data Center*, rozhoduje o spoľahlivosti a zakatalogizovaní nových dát. Databázu využíva celosvetová vedecká komunita meteorickej astronómie. Touto prestížnou úlohou bol AsÚ poverený v roku 2001. V roku 2015 bola k databáze fotografických meteorov pridaná aj Kalifornská databáza video meteorov CAMS (*Cameras for Allsky Meteor Surveillance*) a v roku 2018 boli do databázy včlenené rádio meteory z observatória *HISSAR* v Tadžikistane.
- Slovensko dostalo možnosť pomenovať jeden exoplanetárny systém, zapojením sa do súťaže *IAU100 NameExoWorlds* v rámci osláv 100. výročia založenia IAU. V národnej súťaži, ktorá prebehla v rámci národnej koordinácie aktivít súvisiacich so storočnicou IAU v roku 2019, sa víťaznou témou stali staroslovenské pomenovania. Slovensku priradená exoplanéta *HAT-P-5b*, ktorá obieha okolo hviezdy podobnej Slnku, od decembra 2019 nesie meno *Kráľomoc* a jej materská hviezda *Chasoň*.

2. Správa o činnosti NK za rok 2020

Činnosť SNKA súvisí aj s funkciami zástupcov SNKA a ostatných členov v IAU, ktoré umožňujú aktívne reprezentovať Slovenskú profesionálnu astronómiu a spolurozhodovať pri dôležitých uzneseniach týkajúcich sa jednotlivých oblastí výskumu a pri plánovaní významných vedeckých podujatí. V roku 2020 vykonávali v IAU funkcie:

- RNDr. Ivan Dorotovič, CSc., funkcia v IAU: člen pracovnej skupiny Koordinácia synoptických pozorovaní Slnka divízií B - Prístroje, technológie a spracovanie dát Facilities a E - Slnko a heliosféra; národný koordinátor IAU pre vzdelávanie astronómie na Slovensku
- doc. RNDr. Rudolf Gális, PhD., funkcia v IAU: národný koordinátor IAU pre popularizačné aktivity na Slovensku a národný koordinátor IAU pre vzdelávanie astronómie na Slovensku
- RNDr. Zoltán Garai, PhD., funkcia v IAU: člen výkonného výboru pracovnej skupiny Juniorských členov
- RNDr. Mária Hajduková, PhD., funkcia v IAU: člen pracovnej skupiny pre nomenklatúru meteorických rojov v komisii F1 - Meteory, meteority a medziplanetárny prach.
- RNDr. Roman Nagy, PhD., funkcia v IAU: člen výkonného výboru pracovnej skupiny Juniorských členov, národný koordinátor IAU pre vzdelávanie astronómie na Slovensku
- RNDr. Vojtech Rušin, DrSc., funkcia v IAU: člen pracovnej skupiny Slnčné zatmenia v divíziách C - Vzdelávanie a popularizácia a D - Slnko a heliosféra.

Činnosť SNKA za rok 2020 bola nasledovná:

(1) Zastúpenie Slovenskej Republiky na zasadaní Rady riaditeľov európskeho vedeckého časopisu *Astronomy & Astrophysics*

Mária Hajduková (AsÚ SAV) sa zúčastnila rokovania Rady riaditeľov (Board of Directors) časopisu *Astronomy & Astrophysics* (najnovšia hodnota impakt faktoru časopisu je 6,209), ktoré sa konalo v dňoch 30. júna - 1. júla 2020 prostredníctvom videokonferencie.

(2) Medzinárodná databáza IAU *Meteor Data Center* (MDC)

Astronomický ústav koordinuje IAU databázu dráhových parametrov meteorov, ktorú využíva celosvetová vedecká komunita meteorickej astronómie. Spravovanie databázy vykonávajú pracovníci AsÚ, L. Neslušán, V. Porubčan, J. Svoreň a M. Jakubík (IAU MDC <https://www.astro.sk/~ne/IAUMDC/PhVR2020/>).

Pracovná skupina IAU pre nomenklatúru meteorických rojov v komisii F1 vypracovala nové pravidlá týkajúce sa katalogizovania meteorických rojov v Zozname IAU MDC, ktoré publikovala v článku: Jenniskens, P., Jopek, T.J., Janches, D., Hajduková, M., Kokhirova, G.I., Rudawska, R., 2020, On removing showers from the IAU Working List of Meteor Showers, *Planetary and Space Science*, Volume 182, article id. 104821.

(3) Vytvorenie národného tímu IAU koordinátorov pre vzdelávanie astronómie na Slovensku

Na základe výzvy IAU z februára 2020, SNKA zorganizoval vytvorenie Slovenského tímu na koordinovanie medzinárodných aktivít IAU spojených so vzdelávaním astronómie. Zápis k vytvoreniu tímu je na stránke http://www.astro.sk/13_sk.php?p3=snciau.

Tím, v zložení Mgr. Tomáš Dobrovodský (Krajská hviezdáreň a planetárium M. Hella, Žiar nad Hronom), RNDr. Ivan Dorotovič, CSc. (Slovenská ústredná hviezdáreň - SÚH,

Hurbanovo) – kontaktná osoba, doc. RNDr. Rudolf Gális, PhD. (Prírodovedecká fakulta, Univerzita P. J. Šafárika - UPJŠ, Košice), Mgr. Roman Nagy, PhD. (Fakulta matematiky, fyziky a informatiky Univerzity Komenského - FMFI UK, Bratislava) – predseda a Mgr. Marián Vidovec (SÚH, Hurbanovo) bol následne schválený Úradom IAU pre vzdelávanie astronómie. Roman Nagy, predseda tímu, a Rudolf Gális sa v októbri 2020 zúčastnili (prostredníctvom telekonferencie) na druhom Shaw-IAU Workshop-e zameranom na metódy astronomického vzdelávania s videoprezentáciou vzdelávacieho systému na Slovensku.

(4) Medzinárodná koordinácia popularizačných aktivít IAU na Slovensku

Rudolf Gális, koordinátor popularizačných aktivít IAU na Slovensku, sa zúčastnil piatich zasadnutí Úradu pre popularizačné aktivity IAU, ktoré sa konali v dňoch 6. februára, 9. apríla, 11. júna, 20. augusta a 22. októbra 2020 prostredníctvom telekonferencií, a na základe plánu globálnych popularizačných aktivít IAU v roku 2020, vypracoval plán podujatí na Slovensku. Spolu s národnými koordinátormi z Poľska, Česka a ďalších krajín podal v rámci grantovej schémy Úradu pre popularizačné aktivity IAU projekt AstroGPS, ktorého hlavným cieľom je informovanie o astronomických podujatiach prostredníctvom špecializovanej internetovej stránky, ako aplikácie pre mobilné telefóny. Za Slovensko sa tiež zapojil do prípravy žiadosti o finančnú dotáciu EÚ na podporu projektu AstroNights, ktorý by mal vyvrcholiť organizovaním popularizačných podujatí pre širokú verejnosť, no predovšetkým pre mládež počas Európskej noci výskumníkov v roku 2021.

Organizácia plánovaných podujatí IAU na rok 2020 bola výrazne ovplyvnená celosvetovým šírením sa koronavírusovej infekcie COVID-19. Viaceré podujatia boli zrušené alebo presunuté na rok 2021, množstvo aktivít sa presunulo do online priestoru. R. Gális zabezpečil informovanie IAU o aktivitách na Slovensku prostredníctvom Informačného bulletinu IAU Úradu pre propagačné aktivity (IAU Astronomy Outreach Newsletter #1 May 2020): <https://us11.campaign-archive.com/?u=0ecb46e29196a0f367daf3dd6&id=12aeffc89>.

R. Gális bol hlavným organizátorom konferencie *Bezovec 2020 – Astronomický výskum na Slovensku*, ktorá podporuje spoluprácu profesionálnych a amatérskych astronómov, čo je jedným z pilierov činnosti IAU. Konferencia sa konala v online priestore v dňoch 1. – 2. októbra 2020. Participovalo na nej 66 účastníkov z rôznych astronomických subjektov na Slovensku, od univerzít (UK v Bratislave, UPJŠ v Košiciach), cez ústavy Slovenskej akadémie vied (AsÚ SAV v Tatranskej Lomnici, Ústav experimentálnej fyziky SAV v Košiciach), hvezdárne (SÚH v Hurbanove, Vihorlatská hvezdáreň v Humennom, Hvezdáreň a planetárium M. R. Štefánika v Hlohovci, Krajská hvezdáreň v Žiline, Hvezdáreň v Banskej Bystrici, Centrum voľného času v Košiciach), až po astronómov amatérov. Konferenciu každoročne organizuje Slovenská astronomická spoločnosť pri SAV a Hvezdáreň a planetárium v Hlohovci M. R. Štefánika; tento rok aj v spolupráci s UPJŠ a SÚH. Hostami konferencie boli Luigi Stella (INAF – Osservatorio Astronomico di Roma) a Maurizio Falanga (International Space Science Institute, Bern). R. Gális informoval o konferencii článkami v časopise Kozmos (Kozmos 2020/5) i na stránkach Slovenskej astronomickej spoločnosti pri SAV (<https://sas.astro.sk/2020/10/06/bezovec-2020-astronomicky-vyskum-na-slovensku/>).

R. Gális sa podieľal aj na príprave projektu *Tmavé nebo pre všetkých*, ktorý sa zameriava na negatívne dôsledky svetelného znečistenia a dôležitosť zvýšenia povedomia prirodzene tmavej oblohy. Projekt vyvrcholil organizáciou celosvetových online aktivít v rámci Medzinárodného dňa svetla UNESCO 16. mája 2020.

(5) Aktivity pri príležitosti osláv 100. výročia založenia IAU

Podujatia k projektu *IAU100* s názvom *Pale Blue Dot (Bledomodrá bodka)* sa konali 13. – 20. februára 2020, z príležitosti 30 výročia vytvorenia ikonickej fotografie Zeme družicou Voyager 1. O projekte informoval J. Merc prostredníctvom článku *Bledomodrá bodka* na stránke IAU100 Slovensko: <https://www.astro.sk/iau100/index.php/2019/12/23/bledomodra-bodka/>

(6) V rámci podujatia *Týždeň vedy a techniky 2020* vystúpili v priebehu týždňa od 9. do 15. novembra 2020 v online priestore viacerí členovia IAU. Martin Vaňko z AsÚ SAV zorganizoval sériu prednášok pracovníkov ústavu: Ľubomír Hambálek (Exoplanéty a mimozemský život), Marek Husárik (Asteroidy), Ján Rybák (Výskum Slnka na Lomnickom štíte) a Ján Svoreň (Kométy). Na podujatí vystúpil aj Rudolf Gális z UPJŠ s príspevkom o Hubblovom vesmírnom ďalekohľade.

(7) Návrhy na nových členov IAU

Na základe výzvy SNKA sa v roku 2020 prihlásil jeden kandidát na individuálne členstvo do IAU, Jiří Šilha z FMFI UK, a traja kandidáti na juniorské členstvo IAU: Pavol Matlovič z FMFI UK, Natalia Shagatova a Peter Zelina z AsÚ SAV. Následne prebehol proces schvaľovania kandidátov Národným komitétom, ktorý kandidatúry všetkých prihlásených schválil. Zápis je na stránke http://www.astro.sk/13_sk.php?p3=snciau. Na základe výsledku hlasovania, predsedníčka SNKA potvrdila všetkých kandidátov na stránke úradu IAU. O prijatí kandidátov rozhodne výbor IAU v apríli 2021.